

حقوق کیفری اختصاصی

جرایم علیه اموال و مالکیت

دکتر هادی رستمی
عضو هیأت علمی دانشگاه بوعلی سینا

دکتر حسین آقایی نیا
عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

فهرست علایم اختصاری

بی تا	بدون ذکر تاریخ انتشار
بی نا	بدون ذکر نام ناشر
ص	شماره صفحه
صص	شماره صفحات
ق.آ.د.ک	قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲
ق.ت	قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱
ق.م	قانون مدنی
ق.آ.د.م	قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹
قانون تشدید	قانون مجازات مرتکبین اختلاس، ارتشاء، کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷
ق.م.ا	قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲
ق.م.ا.ت	قانون مجازات اسلامی «تعزیرات» مصوب ۱۳۷۵
ق.م.ع	قانون مجازات عمومی مصوب ۱۳۵۲
م	میلادی
نک	نگاه کنید
ه. ق	هجری قمری
Ibid	Ibiden
No	Number
P	Page
PP	Pages
V	Versus
Vol	Volume

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۷
درآمد.....	۱۹
بخش نخست: کلاهبرداری	
۲۳.....	۲۳
فصل نخست: کلیات	
۲۹.....	۲۹
مبحث نخست: پیشنهاد قانون‌گذاری.....	۲۹
گفتار نخست: کلاهبرداری در قوانین پیش از انقلاب.....	۳۰
گفتار دوم: کلاهبرداری در قوانین پس از انقلاب.....	۳۱
مبحث دوم: ماهیت و تعریف کلاهبرداری.....	۳۳
گفتار نخست: کلاهبرداری و جرم اقتصادی.....	۳۳
گفتار دوم: تعریف کلاهبرداری.....	۳۵
فصل دوم: ارکان جرم کلاهبرداری	
۳۷.....	۳۷
مبحث نخست: رکن قانونی.....	۳۷
مبحث دوم: رکن مادی.....	۳۹
گفتار نخست: اعمال حيله و تقلب.....	۳۹
الف: مفهوم حيله و تقلب.....	۴۰
ب: نقش حيله و تقلب در کلاهبرداری.....	۴۲
پ: رابطه وسیله با حيله و تقلب.....	۴۴
۱. مفهوم و ضابطه تقلبی بودن وسیله.....	۴۵
۲. مصادیق قانونی وسایل تقلبی.....	۴۸
- شرکت‌ها، تجارتخانه‌ها و ... موهوم.....	۴۸
- اموال و اختیارات واهی.....	۵۰

۶ □ حقوق کیفری اختصاصی - جرایم علیه اموال و مالکیت

- ۵۲..... امور غیرواقعی
- ۵۳..... حوادث و پیش‌آمدهای غیرواقعی
- ۵۴..... اسم و عنوان مجعول
- ۵۷..... گفتار دوم: فریب دادن مردم
- ۶۱..... گفتار سوم: تحصیل وجه، مال یا سند
- ۶۳..... گفتار چهارم: بردن مال دیگری
- ۶۵..... الف: تعلق مال به دیگری
- ۶۸..... ب: بردن؛ نتیجه یا رفتار
- ۷۱..... پ: رابطه منطقی میان اجزاء
- ۷۳..... مبحث سوم: رکن معنوی
- ۷۴..... گفتار نخست: سبق تصمیم
- ۷۵..... گفتار دوم: علم به موضوع
- ۷۶..... گفتار سوم: ضرورت وجود قصد در ساختار جرم مرکب
- ۷۹..... **فصل سوم: مجازات کلاهبرداری**
- ۷۹..... مبحث نخست: مجازات اصلی
- ۷۹..... گفتار نخست: مجازات کلاهبرداری موضوع ماده ۱ قانون تشدید
- ۷۹..... الف: مجازات کلاهبرداری ساده
- ۸۴..... ب: مجازات کلاهبرداری مشدد
- ۸۴..... ۱. جهات تشدید مجازات
- ۸۴..... - اتخاذ عنوان یا سمت مأموریت برخلاف واقع
- ۸۵..... - استفاده از تبلیغ عامه
- ۸۶..... - داشتن سمت حکومتی
- ۸۷..... ۲. مجازات مرتکب
- ۸۷..... گفتار دوم: مجازات کلاهبرداری شبکه‌ای
- ۹۰..... مبحث دوم: مجازات‌های تکمیلی و تبعی
- ۹۱..... مبحث سوم: ضوابط و آثار مجازات کلاهبرداری
- ۹۱..... گفتار نخست: ضابطه تشدید مجازات در تعدد و تکرار

فهرست مطالب □ ۷

- گفتار دوم: تداخل مجازات کلاهبرداری با جرایم دیگر..... ۹۳
- گفتار سوم: تخفیف و تعلیق مجازات کلاهبرداری..... ۹۶
- فصل چهارم: شروع به جرم، شرکت و معاونت..... ۹۹**
- مبحث نخست: شروع به کلاهبرداری..... ۹۹
- مبحث دوم: شرکت و معاونت در کلاهبرداری..... ۱۰۳
- فصل پنجم: کلاهبرداری رایانه‌ای..... ۱۰۶**
- مبحث نخست: شیوه ارتکاب..... ۱۰۶
- مبحث دوم: مجازات و آثار آن..... ۱۰۸
- فصل ششم: جرایم با صور خاص حیل و تقلب..... ۱۱۰**
- مبحث نخست: جرایم در حکم کلاهبرداری..... ۱۱۰
- گفتار نخست: انتقال مال غیر بدون مجوز قانونی..... ۱۱۰
- گفتار دوم: معرفی مال غیر به عوض مال خود جهت براءت ذمه..... ۱۱۵
- گفتار سوم: تبانی برای بردن مال غیر..... ۱۱۶
- گفتار چهارم: تحصیل متقلبانه تصدیق انحصار وراثت..... ۱۱۷
- گفتار پنجم: سوءاستفاده از ارزش دریافتی از دولت..... ۱۱۷
- گفتار ششم: جعل عنوان نمایندگی بیمه..... ۱۱۸
- گفتار هفتم: تقاضای ثبت ملک غیر..... ۱۱۸
- گفتار هشتم: امتناع از استرداد حق به صاحب آن..... ۱۲۰
- گفتار نهم: تقلب در شرکت‌های تجاری..... ۱۲۱
- مبحث دوم: اعمال متقلبانه با وصف مجرمانه مستقل..... ۱۲۳
- گفتار نخست: ورشکستگی به تقلب..... ۱۲۴
- گفتار دوم: تبانی مدیر تصفیه..... ۱۲۵
- گفتار سوم: معامله معارض..... ۱۲۶
- گفتار چهارم: انتقال مال خود به قصد فرار از دین..... ۱۲۸
- گفتار پنجم: تحصیل مال از طریق نامشروع..... ۱۲۹
- گفتار ششم: تدلیس در معاملات دولتی..... ۱۳۳
- گفتار هفتم: تقلب نسبت به بیمه‌گر..... ۱۳۵

۸ □ حقوق کیفری اختصاصی - جرایم علیه اموال و مالکیت

- ۱۳۷..... بخش دوم: سرقت
- ۱۴۱..... فصل نخست: کلیات
- ۱۴۱..... مبحث نخست: پیشینه قانونگذاری
- ۱۴۲..... گفتار نخست: سرقت در قوانین پیش از انقلاب
- ۱۴۲..... گفتار دوم: سرقت در قوانین پس از انقلاب
- ۱۴۴..... مبحث دوم: ماهیت جرم سرقت
- ۱۴۵..... گفتار نخست: تنوع واژگان مرتبط با سرقت
- ۱۴۶..... گفتار دوم: تعریف سرقت
- ۱۴۹..... فصل دوم: ارکان مشترک سرقت
- ۱۴۹..... مبحث نخست: رکن مادی
- ۱۴۹..... گفتار نخست: رفتار مرتکب
- ۱۵۳..... گفتار دوم: موضوع ربودن و مشخصات آن
- ۱۵۳..... الف: مالیت و قابلیت تعلق
- ۱۵۶..... ب: قابلیت جابجایی
- ۱۵۷..... پ: آب، برق، تلفن، فاضلاب و گاز
- ۱۶۰..... ت: انسان زنده؛ جسد و اعضای بدن
- ۱۶۲..... ث: تعلق مال به دیگری
- ۱۶۷..... گفتار سوم: تأثیر رضایت مالباخته در وقوع ربایش
- ۱۶۹..... مبحث دوم: رکن معنوی
- ۱۷۰..... گفتار نخست: علم به موضوع
- ۱۷۱..... گفتار دوم: قصد سرقت
- ۱۷۳..... گفتار سوم: تقارن ارکان مادی و معنوی
- ۱۷۶..... فصل سوم: سرقت حدی
- ۱۷۷..... مبحث نخست: شرایط سرقت حدی
- ۱۷۷..... گفتار نخست: مالیت شرعی شیء مسروق
- ۱۷۸..... گفتار دوم: در حرز بودن
- ۱۸۱..... گفتار سوم: هتک حرز توسط سارق

فهرست مطالب □ ۹

گفتار چهارم: اخراج مال از حرز.....	۱۸۳
گفتار پنجم: مخفیانه بودن هتک حرز و سرقت.....	۱۸۵
گفتار ششم: فقدان رابطه پدری یا جد پدری.....	۱۸۶
گفتار هفتم: نصاب قانونی.....	۱۸۸
گفتار هشتم: عدم تعلق شیء به نهادهای دولتی، عمومی و وقف عام.....	۱۹۰
گفتار نهم: عدم وقوع سرقت در زمان قحطی.....	۱۹۱
گفتار دهم: شکایت از سارق.....	۱۹۲
گفتار یازدهم: عدم بخشش سارق قبل از اثبات.....	۱۹۳
گفتار دوازدهم: تحت ید مالک قرار نگرفتن شیء مسروق.....	۱۹۴
گفتار سیزدهم: عدم انتقال مال به ملکیت سارق.....	۱۹۵
گفتار چهاردهم: مسروق یا غصبی نبودن مال.....	۱۹۶
مبحث دوم: مجازات سرقت حدی.....	۱۹۸
گفتار نخست: مجازات اصلی.....	۱۹۸
الف: کیفیت تعیین و اجرای مجازات قطع دست.....	۱۹۹
ب: کیفیت تعیین و اجرای مجازات در حالت تکرار.....	۲۰۰
گفتار دوم: مجازات‌های تکمیلی و تبعی.....	۲۰۲
مبحث سوم: شروع به جرم، معاونت و شرکت.....	۲۰۳
گفتار نخست: شروع به سرقت حدی.....	۲۰۳
گفتار دوم: شرکت و معاونت در سرقت حدی.....	۲۰۵
فصل چهارم: سرقت‌های تعزیری.....	۲۰۷
مبحث نخست: سرقت‌های تعزیری مشدد.....	۲۰۸
گفتار نخست: سرقت موضوع ماده ۶۵۱ ق.م.ا.ت.....	۲۰۸
۱. سرقت در شب واقع شده باشد.....	۲۱۰
۲. سارقین دو نفر یا بیشتر باشند.....	۲۱۱
۳. یک یا چند نفر از آنها حامل سلاح ظاهر یا مخفی بوده باشند.....	۲۱۲
۴. از دیوار بالا رفته یا حرز را شکسته یا.....	۲۱۵
۵. در ضمن سرقت کسی را آزار یا تهدید کرده باشند.....	۲۱۶

۱۰ □ حقوق کیفری اختصاصی - جرایم علیه اموال و مالکیت

- گفتار دوم: سرقت موضوع ماده ۶۵۴ ق.م.ا.ت..... ۲۱۸
- گفتار سوم: راهزنی..... ۲۱۹
- گفتار چهارم: سرقت مسلحانه یا مقرون به آزار..... ۲۲۱
- گفتار پنجم: سرقت موضوع ماده ۶۵۶ ق.م.ا.ت..... ۲۲۳
- گفتار ششم: سرقت از طریق کیف‌زنی، جیب‌بری و امثال آن..... ۲۲۷
- گفتار هفتم: سرقت از مناطق حادثه‌دیده یا محل تصادف..... ۲۲۹
- گفتار هشتم: سرقت از تأسیسات مورد استفاده عمومی..... ۲۳۰
- گفتار نهم: سایر عناوین سرقت..... ۲۳۲
- مبحث دوم: سرقت ساده..... ۲۳۵
- مبحث سوم: شروع به جرم، شرکت و معاونت..... ۲۳۶
- گفتار نخست: شروع به سرقت‌های تعزیری..... ۲۳۶
- گفتار دوم: شرکت و معاونت در سرقت‌های تعزیری..... ۲۳۸
- مبحث پنجم: جرایم مرتبط با سرقت..... ۲۴۰
- گفتار نخست: ربایش فاقد عنوان سرقت..... ۲۴۱
- گفتار دوم: مداخله در اموال مسروقه..... ۲۴۲
- الف: رکن مادی..... ۲۴۳
۱. موضوع جرم..... ۲۴۳
۲. رفتار مرتکب..... ۲۴۵
- ب: رکن معنوی..... ۲۴۶
- پ: تشدید مجازات..... ۲۴۸
- گفتار سوم: مداخله در اموال توقیف شده..... ۲۴۹
- گفتار چهارم: ساخت یا تهیه وسیله برای ارتکاب جرم..... ۲۵۰
- بخش سوم: خیانت در امانت..... ۲۵۳**
- فصل نخست: کلیات..... ۲۵۷**
- مبحث نخست: پیشینه قانون‌گذاری..... ۲۵۷
- گفتار نخست: قانون مدنی..... ۲۵۷

فهرست مطالب □ ۱۱

گفتار دوم: قانون مجازات عمومی	۲۵۹
گفتار سوم: قانون تعزیرات ۱۳۶۲	۲۶۰
گفتار چهارم: قانون تعزیرات ۱۳۷۵	۲۶۰
مبحث دوم: اهمیت امانت‌داری در منابع اسلامی	۲۶۱
مبحث سوم: تعریف خیانت در امانت	۲۶۲
فصل دوم: ارکان جرم خیانت در امانت	۲۶۴
مبحث نخست: رکن قانونی	۲۶۴
مبحث دوم: رکن مادی	۲۶۵
گفتار نخست: موضوع جرم	۲۶۵
الف: اموال منقول و غیرمنقول	۲۶۵
۱. مالیت شرعی و عرفی	۲۶۶
۲. منفعت	۲۶۹
۳. مال مُشاع	۲۷۰
۴. پول رایج و ارز	۲۷۱
ب: نوشته‌هایی از قبیل سفته و چک و قبض و نظایر آن	۲۷۲
۱. وصف عینی	۲۷۲
۲. قابلیت تبدیل مستقیم به مال و لزوم سندیت	۲۷۲
پ: تعلق موضوع به دیگری	۲۷۳
ت: رابطه حقوقی اشخاص با موضوع	۲۷۴
۱. تسلیم مال یا نوشته	۲۷۵
۲. دریافت مال یا نوشته	۲۷۷
۳. ماهیت حقوقی رابطه امانی	۲۸۰
- عقود معین امانی	۲۸۰
- کار با اجرت یا بی‌اجرت	۲۸۲
۴. شرط استرداد یا به مصرف معین رسیدن	۲۸۳
- استرداد اشیاء	۲۸۳
- به مصرف معین رسانیدن	۲۸۴

۱۲ □ حقوق کیفری اختصاصی - جرایم علیه اموال و مالکیت

- گفتار دوم: رفتار مرتکب..... ۲۸۵
- الف: فرآیند ارتکاب..... ۲۸۵
- ب: مصادیق رفتار مرتکب..... ۲۸۶
۱. استعمال نمودن..... ۲۸۶
۲. تلف کردن..... ۲۸۸
۳. تصاحب..... ۲۸۸
۴. مفقود نمودن..... ۲۸۹
- گفتار سوم: وقوع ضرر..... ۲۹۰
- الف: مستند قانونی و انطباق ضرر با رفتار..... ۲۹۰
- ب: مفهوم ضرر در خیانت در امانت..... ۲۹۱
- مبحث سوم: رکن معنوی..... ۲۹۳
- گفتار نخست: علم به موضوع و قصد در رفتار..... ۲۹۴
- گفتار دوم: قصد اضرار..... ۲۹۵
- فصل سوم: مجازات خیانت در امانت..... ۲۹۷**
- مبحث نخست: مجازات اصلی..... ۲۹۷
- مبحث دوم: مجازات‌های تکمیلی و تبعی..... ۲۹۸
- مبحث سوم: مجازات در حالت تعدد جرم..... ۲۹۹
- گفتار نخست: ارتکاب مصادیق مختلف جرم..... ۲۹۹
- گفتار دوم: تعدد معنوی..... ۳۰۰
- فصل چهارم: شروع به جرم، شرکت و معاونت..... ۳۰۲**
- مبحث نخست: شروع به خیانت در امانت..... ۳۰۲
- مبحث دوم: شرکت و معاونت در خیانت در امانت..... ۳۰۳
- فصل پنجم: خیانت در امانت با عناوین خاص..... ۳۰۴**
- مبحث نخست: جرایم در حکم خیانت در امانت..... ۳۰۴
- گفتار نخست: خیانت در امانت در اعمال تجاری..... ۳۰۴
- گفتار دوم: تبانی نماینده یا متوکی در ثبت ملک وقفی..... ۳۰۵
- گفتار سوم: امتناع از اعلام اموال مجهول‌الوارث..... ۳۰۶

فهرست مطالب □ ۱۳

۳۰۷.....	مبحث دوم: خیانت در امانت با وصف مجرمانه مستقل
۳۰۷.....	گفتار نخست: سوءاستفاده از سفید امضاء یا سفید مهر
۳۰۸.....	الف: رکن مادی
۳۰۸.....	۱. موضوع جرم
۳۰۹.....	۲. کیفیت تحصیل موضوع
۳۱۰.....	۳. رفتار مرتکب
۳۱۱.....	ب: رکن معنوی
۳۱۲.....	پ: تداخل با جرایم دیگر
۳۱۳.....	گفتار دوم: اختلاس
۳۱۴.....	الف: رکن مادی
۳۱۴.....	۱. شخصیت مرتکب
۳۱۵.....	۲. موضوع جرم
۳۱۷.....	۳. رابطه حقوقی مرتکب با موضوع جرم
۳۱۸.....	۴. رفتار مرتکب
۳۲۰.....	ب: رکن معنوی
۳۲۲.....	پ: مجازات اختلاس و سایر واکنش‌های قانونی
۳۲۴.....	۱. تخفیف، معافیت و تعلیق اجرای مجازات
۳۲۵.....	۲. قرار بازداشت و تعلیق از خدمت
۳۲۶.....	ت: شروع به اختلاس
۳۲۸.....	ث: جرایم مرتبط با اختلاس
۳۲۸.....	۱. اتلاف عمدی
۳۲۹.....	۲. اختلاس توأم با جعل
۳۳۰.....	۳. خودداری از اعلام اختلاس
۳۳۲.....	گفتار سوم: تصرف غیرقانونی
۳۳۳.....	گفتار چهارم: سوءاستفاده از ضعف نفس اشخاص
۳۳۵.....	الف: رکن مادی
۳۳۵.....	۱. موضوع جرم

۱۴ □ حقوق کیفری اختصاصی - جرایم علیه اموال و مالکیت

- ۳۳۶..... ۲. رفتار مرتکب
- ۳۳۷..... ب: رکن معنوی
- ۳۳۸..... پ: مجازات مرتکب
- ۳۳۹..... **بخش چهارم: چک پرداخت نشدنی**
- ۳۴۳..... **فصل نخست: کلیات**
- ۳۴۳..... مبحث نخست: پیشینه قانون گذاری
- ۳۴۵..... مبحث دوم: ماهیت چک کیفری
- ۳۴۵..... گفتار نخست: تعریف چک
- ۳۴۷..... گفتار دوم: تعریف چک پرداخت نشدنی
- ۳۴۷..... مبحث سوم: امتیازهای دارنده چک پرداخت نشدنی
- ۳۴۸..... گفتار نخست: مراجعه به واحد اجرای ثبت
- ۳۵۰..... گفتار دوم: طرح دعوی حقوقی
- ۳۵۲..... گفتار سوم: شکایت کیفری
- ۳۵۲..... الف: شاکی در جرم چک پرداخت نشدنی
- ۳۵۴..... ب: رعایت مرور زمان
- ۳۵۵..... مبحث چهارم: چک‌های فاقد وصف مجرمانه
- ۳۵۵..... گفتار نخست: چک‌های سفید امضاء
- ۳۵۶..... گفتار دوم: چک‌های تضمینی و مشروط
- ۳۵۸..... گفتار سوم: چک‌های بدون تاریخ یا وعده‌دار
- ۳۶۱..... **فصل دوم: ارکان تشکیل دهنده چک پرداخت نشدنی**
- ۳۶۱..... مبحث نخست: رکن قانونی
- ۳۶۲..... مبحث دوم: رکن مادی
- ۳۶۳..... گفتار نخست: رفتار مرتکب و شرایط مجرمانه
- ۳۶۳..... الف: صدور چک بی محل یا خارج نمودن محل چک
- ۳۶۵..... ب: تنظیم چک برخلاف قانون
- ۳۶۵..... ۱. عدم مطابقت امضاء

فهرست مطالب □ ۱۵

۳۶۷.....	۲. وجود قلم خوردگی.....
۳۶۸.....	۳. اختلاف در مندرجات.....
۳۶۸.....	پ: دستور عدم پرداخت.....
۳۷۰.....	۱. تسلیم گواهی شکایت به بانک.....
۳۷۱.....	۲. مسؤولیت دستوردهنده در صورت خلاف واقع بودن ادعا.....
۳۷۲.....	ت: صدور چک از حساب مسدود.....
۳۷۴.....	گفتار دوم: صدور گواهی عدم پرداخت.....
۳۷۶.....	مبحث سوم: رکن معنوی.....
۳۷۹.....	فصل سوم: مجازات چک پرداخت نشدنی.....
۳۷۹.....	مبحث نخست: مجازات اصلی.....
۳۸۲.....	مبحث دوم: مجازات‌های تکمیلی و تبعی.....
۳۸۳.....	مبحث سوم: مجازات در حالت تعدد و تکرار.....
۳۸۴.....	مبحث چهارم: سقوط جنبه کیفری و مجازات چک پرداخت نشدنی.....
۳۸۸.....	فصل چهارم: سایر قواعد مربوط به چک پرداخت نشدنی.....
۳۸۸.....	مبحث نخست: شرکت و معاونت در چک پرداخت نشدنی.....
۳۹۰.....	مبحث دوم: قواعد شکلی.....
۳۹۰.....	گفتار نخست: دادگاه صالح.....
۳۹۲.....	گفتار دوم: رسیدگی خارج از نوبت.....
۳۹۳.....	گفتار سوم: قرارهای تأمین.....
۳۹۶.....	فهرست منابع و مآخذ.....

به نام پروردگار دانا و توانا

پیشگفتار

کتاب حاضر که به لطف بی‌کران پروردگار بخشنده و بخشایشگر و با عنوان «حقوق کیفری اختصاصی، جرایم علیه اموال و مالکیت» به حضور دانشجویان، دانش‌پژوهان و علاقمندان حقیقت و عدالت عرضه می‌شود، حاصل یک پژوهش طولانی مدت مشترک بوده که با ابتناء بر مطالعات دانشگاهی، منابع فقهی، رویه قضایی، قوانین و نظریه‌های مشورتی و رویکرد تطبیقی به حقوق خارجی (انگلیسی - آمریکایی) به فرجام رسیده است. رصد آخرین منابع و یافته‌های علمی و پژوهشی و تکیه بر تازه‌های نشر و جست‌وجوی آرای دادگاه‌ها در رابطه با جرایم علیه اموال و مالکیت از طریق تارنمای «داده آرا»، که به همت پژوهشگاه قوه قضاییه چند سالی راه‌اندازی شده و منبع خوبی را برای دسترسی به رویه قضایی ایران در سال‌های اخیر فراهم نموده است، از ویژگی‌های بارز این کتاب می‌باشد. وانگهی، در تحلیل مواد قانونی تنها به قواعد حقوقی محض اکتفاء نشده و مباحث فراحقوقی مانند علوم جرم‌شناختی و کیفرشناختی نیز به اقتضای بحث مطرح و مورد توجه قرار گرفته است. تلاش بر این بوده که همه منابع مرتبط با موضوع دیده شود و هر اثر یا نوشتاری که در قلمرو جرایم علیه اموال و مالکیت سخن یا آورده تازه‌ای دارد، مورد استناد قرار گیرد. در تفسیر و تحلیل جرایم مجازات‌ها، به ویژه در مواردی که تقریر جدیدی عرضه شده، خوانش‌های گوناگون مرتبط با موضوع نیز مطرح و با احترام کامل مورد نقد و بررسی قرار گرفته است.

این کتاب، به دلیل آنکه محصول و ثمره یک کار مشترک می‌باشد، به فرجام رسیدن آن جز با هم‌فکری و به اشتراک نهادن دیدگاه‌ها و تعدیل مواضع و دست‌شستن از پاره‌ای از آن‌ها هموار نمی‌شد و لازمه کار جمعی نیز تعامل سازنده برای رسیدن به یک تفسیر و برداشت منطقی از موضوع است که در نوع خود به غنای مباحث علمی می‌افزاید.

۱۸ □ حقوق کیفری اختصاصی - جرایم علیه اموال و مالکیت

وظیفه خود می‌دانیم که در اینجا از همکاری صمیمانه استاد فاضل آقای دکتر علی حسین نجفی ابرندآبادی، به خاطر در اختیار نهادن منابع جرم‌شناسی و رهنمودهای سازنده در خصوص ابعاد جرم‌شناختی جرایم علیه اموال و مالکیت تشکر نمایم. در پایان، خاضعانه از همه پژوهش‌گران ساحت علم و اندیشه که با مطالعه اثر حاضر ایرادهای احتمالی آن را شناسایی کرده و یا اینکه پیرامون موضوع نکته یا ایده خاصی در سر دارند، درخواست می‌شود که توصیه‌ها و پیشنهادهای خود را به نشانی ایمیل نگارندگان^۱ اعلام نمایند.

حسین آقایی‌نیا - هادی رستمی

تهران: شهریور ماه ۱۳۹۷

---

۱. نشانی ایمیل نویسندگان: h_aghaienia@yahoo.com و rostamilaw@yahoo.com